

Międzynarodowe regulacje

W

ZAKRESIE PRAWA
AZYLOWEGO I O
UCHODźCACH

A decorative graphic consisting of several thick, dark red, wavy lines that flow from the right side of the slide towards the left, partially overlapping the text area.

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka

- Jest pierwszym i najważniejszym, fundamentalnym dokumentem **Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ)**, którym to zapoczątkowany został **globalny system ochrony praw człowieka ONZ**. Uchwalona 10 grudnia 1948 roku w Paryżu, jest najczęściej tłumaczonym tekstem świata i wyznacza współczesne standardy ochrony **praw człowieka** i praw podstawowych.

- Zawierała 30 artykułów skrótowo traktujących o prawach człowieka w dziedzinie cywilnej, politycznej, gospodarczej i społeczno-kulturalnej. Zawierała m.in.: prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego, do swobodnego poruszania się i wyboru miejsca zamieszkania, do pracy, nauki, wolności wyznania, wolności słowa i stowarzyszania się.

Artykuł 1

Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi pod względem swej godności i swych praw. Są oni obdarzeni rozumem i sumieniem i powinni postępować wobec innych w duchu braterstwa.

Artykuł 3

Każdy człowiek ma prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa swej osoby.

Art. 13 – prawo swobody poruszania się i wyboru miejsca zamieszkania w granicach każdego państwa; prawo do wyjazdu z własnego kraju oraz do powrotu.

Art. 14 – prawo do azylu w razie prześladowań.

Art. 15 – prawo do obywatelstwa.

Konwencja Genewska

- 28 lipca 1951 r. na specjalnej konferencji Narodów Zjednoczonych przyjęto Konwencję dotyczącą statusu uchodźców.

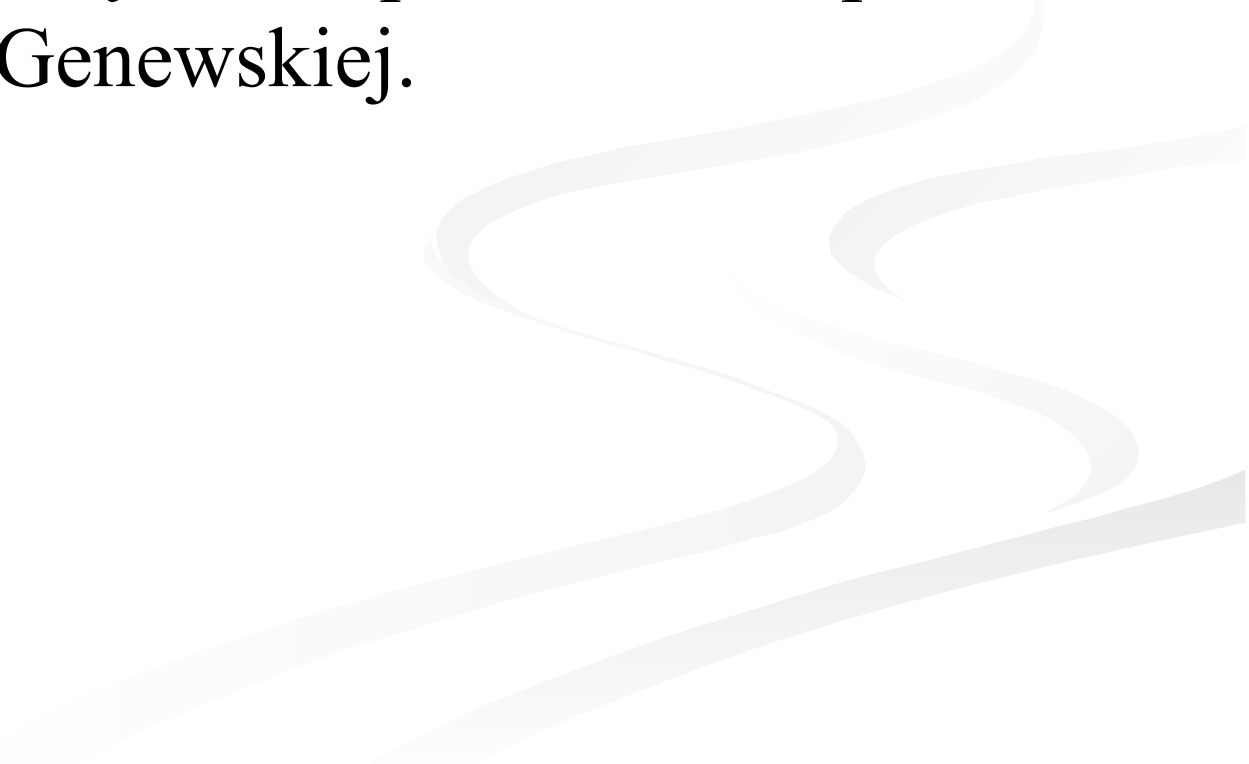

- Konwencja dotycząca statusu uchodźców z 1951 r. jest obecnie kluczowym dokumentem prawnym w dziedzinie ochrony uchodźców. Konwencja definiuje pojęcie uchodźcy i określa, jakiego rodzaju ochronę prawną, inną pomoc oraz prawa socjalne uchodźcy powinni otrzymać od państwa będącego sygnatariuszem Konwencji. Kluczowe postanowienie Konwencji wyraźnie zabrania zawracania uchodźców do kraju, z którym wiążą się ich obawy dotyczące prześladowań. Konwencja określa także obowiązki uchodźców wobec rządu państwa przyjmującego i precyzuje, iż osoby pewnej kategorii, np. przestępcy wojenni, nie spełniają kryteriów warunkujących uzyskanie statusu uchodźcy.

Protokół Nowojorski

- Protokół dotyczący statusu uchodźców sporządzony w Nowy Jorku dnia 31 stycznia 1967 r., a opublikowany w Dz. U. z 1991 r., Nr 119, poz. 517 i 518 (art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - Dz. U. Nr 128, poz. 1176).

Protokół nowojorski 1967 roku zniósł ograniczenia geograficzne i czasowe w definicji uchodźcy, które pierwotnie zapisano w Konwencji Genewskiej.

- Wedle definicji z tych dokumentów uchodźcą jest osoba, która *„na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem, z powodu swojej rasy, religii, narodowości, grupy społecznej, przekonań politycznych znajduje się poza granicami kraju, którego jest obywatelem i nie może lub nie chce z powodu tych obaw korzystać z ochrony państwa, którego jest obywatelem”*.

-
- **W sumie Konwencję Genewską (1951) oraz Protokół Nowojorski (1967) podpisało 128 państw.**

UNHCR

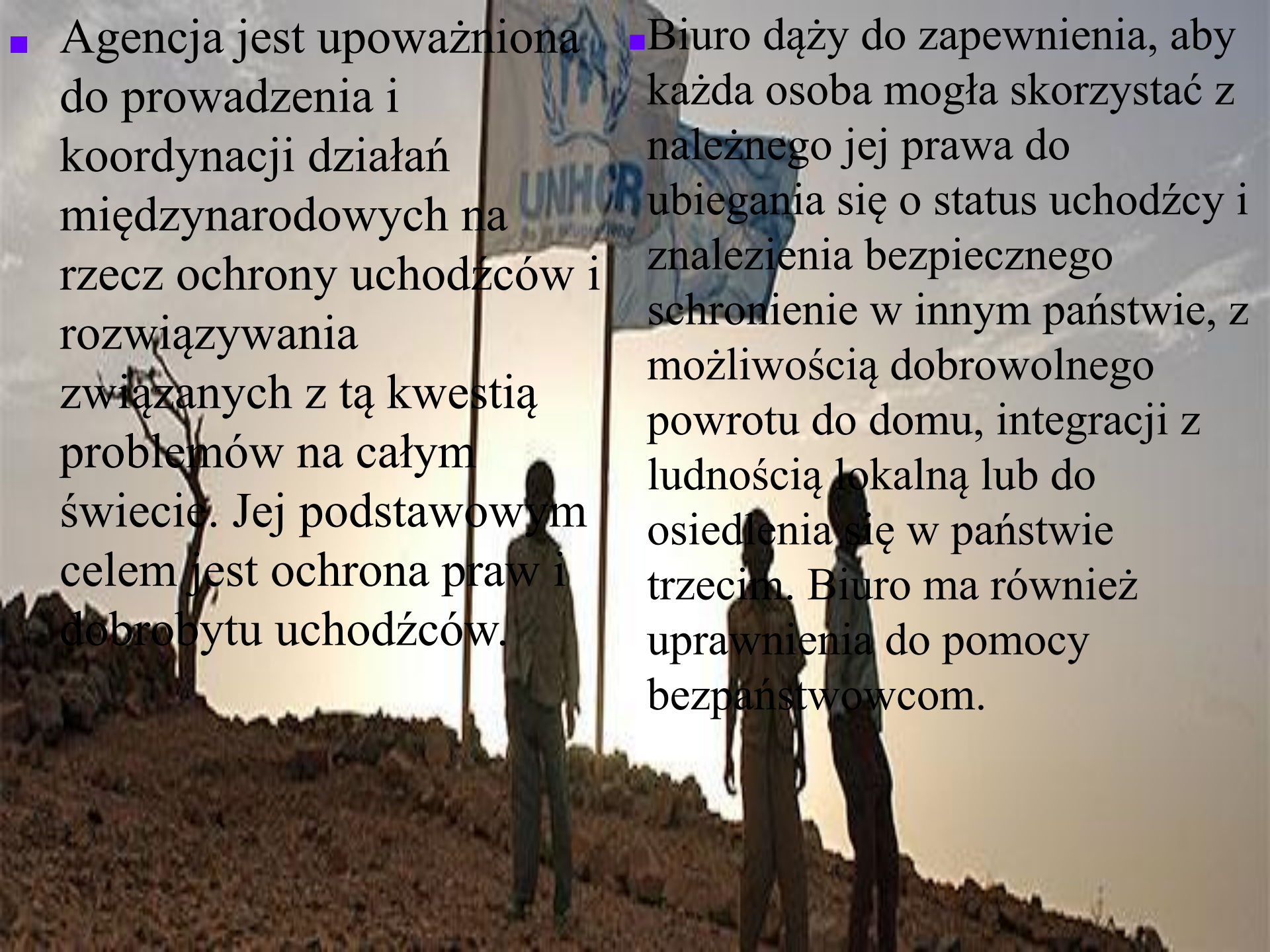
The UN Refugee Agency

Biuro Wysokiego Komisarza NZ ds.

Uchodźców (UNHCR) zostało powołane do
życia dnia **14 grudnia 1950** roku przez
Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów
Zjednoczonych.

■ Agencja jest upoważniona do prowadzenia i koordynacji działań międzynarodowych na rzecz ochrony uchodźców i rozwiązywania związanych z tą kwestią problemów na całym świecie. Jej podstawowym celem jest ochrona praw i dobrobytu uchodźców.

■ Biuro dąży do zapewnienia, aby każda osoba mogła skorzystać z należnego jej prawa do ubiegania się o status uchodźcy i znalezienia bezpiecznego schronienia w innym państwie, z możliwością dobrowolnego powrotu do domu, integracji z ludnością lokalną lub do osiedlenia się w państwie trzecim. Biuro ma również uprawnienia do pomocy bezpaństwowcom.

- UNHCR podlega Zgromadzeniu Ogólnemu ONZ i Radzie Gospodarczej i Społecznej ONZ (ECOSOC). Dwuletnie programy i korespondujący budżet agencji zatwierdza Komitet Wykonawczy UNHCR, aktualnie składający się z 85 członków. Programy i budżet prezentuje mianowany przez Zgromadzenie Ogólne ONZ Wysoki Komisarz NZ ds. Uchodźców, którym obecnie jest António Guterres.

Uchodźców António Guterres

■ António Guterres został 10 Wysokim Komisarzem Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców 15 czerwca 2005 r. Zgromadzenie Ogólne ONZ wybrało go na pięcioletnią kadencję, która w kwietniu 2010 r. została przedłużona na kolejnych pięć lat.

- Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r.

Prawa gwarantowane przez konwencję

- Katalog praw człowieka chronionych przez Europejską Konwencję Praw Człowieka znajdziemy w artykułach 2-13. Do pewnego stopnia katalog ten przypomina katalog Powszechnej deklaracji praw człowieka z 1948 roku, choć zachodzą pomiędzy nimi istotne rozbieżności. Konwencja gwarantuje: prawo do życia, zakazuje stosowania tortur, niewolnictwa i pracy przymusowej, gwarantuje prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego, zapewnia prawo do sprawiedliwego procesu oraz zakazuje wstecznego stosowania prawa karnego, potwierdza prawo poszanowania życia prywatnego i rodzinnego wraz z prawem do zawarcia małżeństwa i założenia rodziny, przewiduje wolność myśli, sumienia i wyznania, wolność wypowiedzi, jak również wolność zgromadzania się i stowarzyszania, wreszcie chroni prawo do skutecznego środka odwoławczego.

- Katalog konwencyjny nie jest ani wyczerpujący, ani zamknięty. Jest sukcesywnie uzupełniany przez **Protokoły dodatkowe** do Konwencji. Protokoły te wprowadziły nowe prawa, takie jak: ochronę własności prywatnej, prawo do nauki, prawo do wolnych wyborów, zakaz uwięzienia za długi, zakaz ponownego sądzenia w tej samej sprawie itd. Protokół szósty znosi karę śmierci. Dodatkowo, w zakresie wykonywania praw i wolności, konwencja zakazuje stosowania dyskryminacji opartej na jakiegokolwiek podstawie, np. płci, rasy, koloru skóry, języka, wyznania, pochodzenia itp.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!!!

The background features a gradient from light tan at the top to dark brown at the bottom. A horizontal band of light tan is visible behind the text. In the lower right, there are several overlapping, wavy, ribbon-like shapes in shades of tan and brown, creating a sense of movement and depth.